

Sygn. akt IV Ca 35/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Jabłoński

Protokolant: Joanna Rekruciak

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2014 r. w Warszawie na rozprawie sprawy

z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko S. G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Wołominie

z dnia 15 października 2013 r. sygn. akt I C 292/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie I. zasądza od S. G. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 8689,72 zł (osiem tysięcy sześćset osiemdziesiąt dziewięć złotych i siedemdziesiąt dwa grosze) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 lipca 2012 roku do dnia zapłaty, w punkcie II. oddala powództwo w pozostałej części, w punkcie III. zasądza od S. G. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę (...) (tysiąc trzysta trzydzieści pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od S. G. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Sygn. IV Ca 35/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym orzeczeniem Sąd Rejonowy w Wołominie dnia 15 października 2013 r. oddalił powództwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przeciwko S. G. o zapłatę oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 1 października 2007 r. S. G. zawarł z Wyższą Szkołą (...) w W. umowę o warunkach odpłatności za studia, na mocy której zobowiązał się uiszczać czesne oraz inne opłaty związane z tokiem studiów. Umowa stron w § 4 stanowiła, że wysokość opłaty za studia (czesnego), warunki i terminy płatności określa Zarządzenie Rektora stanowiące załącznik do umowy stron. Zarządzenie Rektora nr (...) z dnia 20.04.2007 r. określało opłaty czesnego za studia niestacjonarne II stopnia w kwocie 3.400,00 zł (jednorazowa wpłata) bądź w dwóch ratach po 1.800,00 zł, Zarządzenie Rektora nr (...) z dnia 27.02.2008 r. określało opłaty za studia niestacjonarne II stopnia w roku akademickim 2008-2009 w wysokości 4.000,00 zł (jednorazowa wpłata), bądź w dwóch ratach po 2.200,00 zł. Dnia 16 kwietnia 2009 r. pozwany został skreślony z listy studentów (...) w W. z uwagi na fakt, iż nie złożył egzaminów, nie uzyskał zaliczeń oraz nie odbył praktyki zawodowej. Dnia 20 lutego 2012 r. Wyższa Szkoła (...) w W. zawarła umowę przelewu wierzytelności z (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Na podstawie tej umowy Wyższa Szkoła (...) w W. przelała na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. między innymi wierzytelność przysługującą jej z tytułu wskazanego wyżej czesnego od S. G. w kwocie 6.250,00 zł. Pismem datowanym na dzień 1 marca 2012 r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

poinformowała S. G. o przelewie wierzytelności wynikającej z umowy o świadczenie usług edukacyjnych, wzywając jednocześnie do spłaty zadłużenia, na które składać się miały: kwota 6.250,00 zł tytułem opłaty czesnego oraz kwota 2.788,11 zł tytułem odsetek ustawowych. W pozwie z dnia 27.07.2012 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie kwot:

- 1800 zł z tytułu nieopłacenia czesnego w terminie do dnia 15.02.2008 r. oraz 1016,88 zł tytułem skapitalizowanej kwoty odsetek za opóźnienie w zapłacie;
- 50,00 zł z tytułu nieopłacenia czesnego w terminie do 7.08.2008 r. oraz 22,51 zł tytułem skapitalizowanej kwoty odsetek za opóźnienie w zapłacie;
- 2200 zł z tytułu nieopłacenia czesnego w terminie do dnia 15.09.2008 r. oraz 1095,21 zł tytułem skapitalizowanej kwoty odsetek za opóźnienie w zapłacie;
- 2200 zł z tytułu nieopłacenia czesnego w terminie do 15.02.2009r. oraz 984,15 zł tytułem skapitalizowanej kwoty odsetek za opóźnienie w zapłacie.

Dnia 15 października 2013 r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo w całości, oraz orzekł o kosztach sądowych. W dniu 18 listopada 2013 r. apelację wniosła powódka, zaskarżając wyrok w całości, zarzucając obrazę art. 750 k.c., art. 751 pkt.2 k.c., art. 118 k.c. poprzez ich błędną wykładnię oraz wnosząc zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 9371,75 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania przed Sądem I Instancji oraz kosztów postępowania odwoławczego. Skarżąca wniosła również o wyznaczenie rozprawy w trybie art. 505¹⁰ § 2 k.p.c. i przeprowadzenie jej również pod nieobecność powódki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki jest zasadna.

Sprawa niniejsza z uwagi na przedmiot sporu oraz jego wartość rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym. W postępowaniu takim, zgodnie z art. 505⁹ § 1¹ pkt 1 i 2 k.p.c. apelację można oprzeć na zarzutach enumeratywnie wymienionych - na naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, bądź na naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, opisane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i przyjmuje je za własne. Sąd Rejonowy wadliwie jednak ustalił termin przedawnienia roszczeń dochodzonych pozwem w niniejszej sprawie, co w sposób decydujący wpłynęło na treść rozstrzygnięcia.

Trzeba zauważyć, że stan faktyczny w niniejszej sprawie jest niesporny. Bezsporne jest, iż pozwany w dniu 1 października 2007 r. zawarł umowę z Wyższą Szkołą (...) w W., na mocy której zobowiązał się między innymi do uiszczania opłat określonych w umowie, w tym opłaty za studia. Pozwany nie kwestionował legitymacji powódki do wytoczenia powództwa. Sąd Rejonowy oddalił powództwo, podnosząc, iż upłynął dwuletni termin przedawnienia roszczenia wynikający z art. 751 k.c., a roszczenie wynikające z umowy zawartej 1 października 2007 r. jest roszczeniem z tytułu nauki.

Kluczowe dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy było ustalenie, czy stanowiąca źródło roszczenia powódki umowa – zawarta w dniu 1 października 2007 r. jest umową o świadczenie usług, do której odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy o umowie zlecenia, czy też stanowi rodzaj odrębnie uregulowanego kontraktu. Kwestia ta ma decydujące znaczenie w kontekście terminu przedawnienia wynikających z niej roszczeń.

W tym zakresie wskazać należy, iż trafne są zarzuty skarżącej, iż Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie oddalając powództwo, niezasadnie zastosował przepisy art. 750 k.c. i art. 751 pkt 2 k.c., a także dokonał błędnej wykładni art. 118 k.c. Wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji, dwuletni termin przedawnienia wskazany w art.751 k.c. nie

znajdował w sprawie zastosowania, ponieważ umowa zawarta przez pozwanego przewidująca odpłatność za studia nie jest umową, do której z mocy art.750 k.c. należy stosować przepisy o zleceniu. Należy zważyć, iż umowa w niniejszej sprawie została zawarta po wejściu w życie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, która to stanowi w art.160 ust. 3 - warunki odpłatności za studia lub usługi edukacyjne określa umowa zawarta między uczelnią a studentem w formie pisemnej. Umowa taka powinna koncentrować się na szczegółach regulujących przedmiot opłat, ich wysokość, zasady wnoszenia, terminy, skutki opóźnień, bądź zaprzestania płatności. Zgodnie z przeważającym w orzecznictwie poglądem, który Sąd Okręgowy w niniejszym składzie podziela, należy uznać, iż w istocie jest to nowy rodzaj umowy, który wykształcił się w ostatnich latach w związku z rozwojem niepublicznego szkolnictwa wyższego. Ten rodzaj kontraktu został uregulowany przez ustawodawcę w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, a regulacja obejmuje formę, strony umowy, przedmiot świadczenia w postaci pieniądza, a więc brak podstaw do wywodzenia, iż umowa ta jest nieuregulowana odrębnymi przepisami. W związku z powyższym, brak podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie art. 750 k.c. W konsekwencji Sąd Rejonowy błędnie zastosował art. 751 k.c. przewidujący dwuletni termin przedawnienia roszczeń. Ustawodawca nie uregulował kwestii przedawnienia roszczeń wynikających z umowy o warunkach odpłatności za studia wskazanej w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, ani też w innym akcie prawnym, wobec czego należy stosować ogólne reguły, wyrażone w art. 118 k.c. Zgodnie z jego treścią jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Sąd Okręgowy zważył, iż w niniejszej sprawie należy wykluczyć trzyletni termin przedawnienia roszczeń przewidziany dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Z treści art. 106 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym wynika, iż nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej prowadzenie przez uczelnię działalności dydaktycznej, naukowej, badawczej, doświadczalnej, artystycznej, sportowej, rehabilitacyjnej lub diagnostycznej. Tym samym w ocenie Sądu Okręgowego roszczenia powoda nie sposób ocenić jako roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Sąd Okręgowy ustalił, że do roszczenia głównego w niniejszej sprawie nie ma również zastosowania trzyletni termin przedawnienia przewidziany dla świadczeń okresowych. Opłaty w postaci chesnego, do których uiszczania zobowiązał się pozwany, nie mają samoistnego, okresowego charakteru. Student, wpłacając chesne, dokonuje sukcesywnie zapłaty świadczenia jednorazowego, przewidzianego za rok akademicki. Dokonywanie opłaty chesnego przy zastosowaniu ratalnego uiszczania nie stanowi świadczenia okresowego, obowiązek zapłaty nie miał charakteru powtarzalnego, lecz aktualizował się odrębnie dla każdego roku studiów. Był także z góry ustalony za wszystkie lata studiów. Wobec powyższych ustaleń, Sąd Okręgowy zważył, iż roszczenie uczelni o świadczenia z tytułu umowy o warunkach odpłatności za studia przedawniają się z upływem dziesięcioletniego okresu przedawnienia, wobec czego w stosunku do roszczeń wymagalnych 2008 oraz 2009 r. nie upłynął.

W ocenie Sądu Okręgowego podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia jest zasadny jedynie w odniesieniu do odsetek naliczanych przez powoda od kwot głównych. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego roszczenie o odsetki jako roszczenie o świadczenie okresowe ulega, w myśl art. 118 kodeksu cywilnego, trzyletniemu przedawnieniu, a roszczenie o odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego staje się wymagalne osobno w każdym dniu opóźnienia i w związku z tym przedawnia się osobno za każdy dzień opóźnienia. Sąd Okręgowy zważył, iż pozew został wniesiony w dniu 27 lipca 2012 r., a zatem roszczenia z tytułu odsetek należnych przed dniem 27 lipca 2009 r. uległy przedawnieniu.

Mając na uwadze fakt, iż okoliczności sprawy ustalone przez Sąd Rejonowy nie były przez strony kwestionowane, a sporna pozostawała jedynie kwalifikacja prawna opisanej wyżej umowy i wynikająca z niej długość okresu przedawnienia roszczeń, Sąd Okręgowy uznał żądanie powódki za zasadne w części.

Na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 8687,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lipca 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1.335,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu przed Sądem I instancji.

O kosztach procesu w instancji odwoławczej Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. zasądając od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1200 zł, na którą składa się opłata od apelacji w wysokości 300,00 zł oraz opłata z tytułu zastępstwa prawnego ustalona na podstawie art. w § 6 pkt 4 w zw. z §12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163 poz. 1349 ze zm.).

Wobec powyższego Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.